

De jonge professional

Hulpmiddelen
voor richting
en groei

Ben Elsinga

Visie

Met dit boek wil ik een bijdrage leveren aan de maatschappij, nationaal en internationaal, door de gemeenschap van jonge professionals te helpen bij het maken van keuzes zodat zij zich sneller kunnen ontwikkelen en gelukkiger kunnen leven vanuit hun kracht, passie, ambitie en bewuste zelfbeeld.

1

Inleiding tot dit boek

We leven in een tijd waarin velen van ons onder druk staan en tegelijkertijd streven naar een stukje levensgeluk, een succesvolle loopbaan en een actief leven. Het liefste leven we vanuit onze passie en willen we graag onze dromen verwezenlijken in een zo kort mogelijke tijd. Dit blijkt voor velen lastig in de praktijk te brengen omdat we door allerlei machten en krachten worden beïnvloed. Herkenbaar?

Zelf ben ik nu ongeveer dertig jaar aan het werk (jeugdbaantjes niet meegeteld) en combineer dit met hobby's, vakanties en andere leuke dingen die dit leven te bieden heeft. Wat mij opviel is dat eind 2013 diverse mensen aan mij vroegen hoe het toch komt dat ik na een loopbaan van dertig jaar en in de huidige economische omstandigheden nog steeds met veel plezier naar mijn werk ga en dat combineer met heel veel andere zaken.

Toen ik dat aan een gewaardeerde collega probeerde uit te leggen, was ik twee uur aan het praten. En toen realiseerde ik mij dat ik eigenlijk nog maar een klein stukje van mijn benadering en manier van kijken had prijsgegeven. Nadat nog een aantal andere mensen mij dezelfde vraag stelden, kwam ik tot de conclusie dat ik hier een boek over wilde schrijven.

Door het beschrijven en aanbieden van mijn "interne logica" hoop ik jou het instrumentarium aan te reiken dat bij mijzelf veel geluks-hormonen heeft doen laten aanmaken. Ik hoop dat iedereen die dit boek leest en de beschreven oefeningen concreet uitprobeert, iets van dit instrumentarium kan internaliseren en zelf meer succes en levensgeluk kan ervaren dan nu het geval is.

Informatie uit de praktijk

Je bent een jonge professional en hebt grootse plannen voor het leven en de loopbaan die nog voor je liggen. Je worstelt echter met de vraag hoe je zo snel mogelijk kunt leren vanuit de praktijk. Je vraagt je af welke rol het beste bij je past. Wil je wel manager worden bij een groot en gerenommeerd bedrijf of wil je liever een eigen bedrijf starten. Want, je bent een jonge topper en je zit vol passie en ambitie.

De vraag is of je jezelf genoeg kent om de echt goede keuzes te maken die volledig bij je passen. Je zoekt handvatten om je met behulp van zelfkennis te kunnen onderscheiden en de hulpmiddelen om snel in je kracht te komen en van daaruit verder te bouwen aan je succes. Met behoud van je levensgeluk. Indien je jezelf herkent in deze vraagstukken dan is dit boek voor jou geschreven.

In dit boek zal ik je een aantal hulpmiddelen en manieren van denken en werken aanreiken, waaruit je nog vele jaren kunt putten bij het vormgeven van je loopbaan. Ongeacht het vak dat je nu en in de toekomst wilt gaan uitoefenen. Deze hulpmiddelen hebben zich bewezen, omdat ik ze zelf al jaren in de praktijk breng.

Dit wil niet zeggen dat alles wat ik heb geschreven ook in alle gevallen zal werken en in alle situaties even effectief zal zijn. Het blijft belangrijk dat je wat je leest, blijft relateren aan je eigen referentiekader.

Omdat dit boek geschreven is vanuit mijzelf is de schrijfstijl zeer direct en stellig. Ik bedoel hiermee te zeggen dat het bij mij zo werkt. Blijf je daarom bij alles wat je hierna leest afvragen: Hoe zit het bij mij? Hoe werkt het bij mij? Hoe kijk ik hier zelf tegen aan? Mede door de directe schrijfstijl is dit boek mijn inziens vooral geschikt voor de jonge professional, maar ook voor de ervaren professional kan het interessant zijn om te lezen. De ervaren professional zal weerstand kunnen voelen vanwege de stellige schrijfstijl, maar ook veel punten van herkenning tegen gaan komen. Mogelijk worden “onbewuste bekwaamheden” hiermee weer “bewuste bekwaamheden”.

Ook handig om te weten is dat dit boek vanuit de belevingswereld van de Nederlandse bedrijfscultuur is geschreven. Daarom is enige voorzichtigheid geboden bij het toepassen van de technieken die ik in dit boek beschrijf bij niet-Nederlandse bedrijfsculturen. De Nederlandse bedrijfscultuur kenmerkt zich door openheid en een meer gelijkwaardige relatie tussen medewerker en manager. Dit in tegenstelling tot andere culturen waarin deze relatie veel meer hiërarchisch van aard is.

Alle hulpmiddelen die ik hier heb beschreven heb ik door proberen, vallen, opstaan en perfectioneren moeten leren. Voor jou zal dit leerproces niet anders verlopen. Wat ik wel hoop is dat je door het lezen van dit boek, je leercurve een stuk kunt verkorten. Doe dus vooral je voordeel met de fouten die ik al heb gemaakt.

Je leert niet alleen door kennis van mijn “best practices”. Je leert het meeste door concrete ervaringen (positieve en negatieve). Zodra je meer durft op basis van actief gedrag, zul je meer gaan ervaren (zowel positief als negatief) dus meer en sneller gaan leren! Vanuit het perspectief van het leren bestaan er simpelweg geen negatieve ervaringen.

Ik zeg niet dat fouten hiermee kunnen worden voorkomen, want ook van het maken van fouten kun je leren. Wellicht helpt dit boek je juist om het lef te ontwikkelen om meer fouten te maken, met als doel om jouw talent volledig tot wasdom te laten komen. We spreken dan van:

“Fail fast to learn fast”

We leven in een tijd waarin je weerbaar moet zijn en blijven en waarin je zelf op zoek gaat naar de informatie die relevant is voor jou, op basis van de doelen die je zelf hebt gesteld. Met andere woorden: probeer vanaf nu de verantwoordelijkheid voor je eigen geluk en succes zelf op te pakken. Door het lezen van dit boek, het uitvoeren van de oefeningen en het in de praktijk brengen van het geleerde maak je concrete stappen.

De druk op professionals wordt eigenlijk alleen maar groter, wellicht is dit iets dat je reeds hebt opgemerkt en anders ga je dit nog meemaken. Dit heeft te maken met het tijdsgewicht waarin we nu leven. In het boek “Identiteit” geschreven door Paul Verhaeghe wordt het huidige tijdsgewicht in een historisch perspectief geplaatst. Volgens Paul Verhaeghe komt de hedendaagse druk door een ideologie van vele jaren van neoliberalisme, hetgeen nu ook in de organisatie van onze arbeid is doorgedrongen. We hebben het hier over het

zogenaamde “Rank and Yank”-systeem waarbij alleen de beste zijn baan mag behouden en de bonussen mag incasseren, en degene die niet voldoet aan het meetsysteem van de organisatie aan de kant wordt geschoven.

Denk bijvoorbeeld aan de jonge starter op de arbeidsmarkt die na het uitdienen van het jaarcontract zijn of haar heil ergens anders moet gaan zoeken. Mijn visie is dat het niet voldoende is om je als jonge getalenteerde professional precies zo te gedragen zoals het meetsysteem van jouw werkgever van je verwacht. Precies binnen de lijntjes werken is simpelweg niet voldoende, omdat je je in het huidige “Rank and Yank”-systeem niet voldoende onderscheid van je collega’s (lees: je concurrenten). Dit boek is geschreven met het doel na te gaan hoe professionals enerzijds kunnen accelereren binnen de “Rank and Yank” georganiseerde meetsystemen, en tegelijkertijd kunnen werken aan zelfrealisatie, zelfvertrouwen en zelfrespect. Ook kijken we hoe je op deze wijze een duurzame carrière kunt opbouwen, met behoud van je levensgeluk. Dit boek past daarom precies in dit tijdsbeeld. Een ieder is volledig vrij om kennis te nemen van de “tactics” uit dit boek en ze al dan niet in te passen. Sterker nog, ik denk dat veel professionals die in de knoop dreigen te komen binnen een “Rank and Yank”-systeem in dit boek een reddingboei kunnen vinden om angsten te bedwingen en zelfrespect terug te winnen.

Doelgroep

Dit boek is geschreven voor iedereen die zijn schooldiploma heeft behaald en aan het begin van een carrière staat of al enige jaren aan het werk is. Je bent nog jong of tenminste jong van geest en je zit vol met energie en ambities.

Ik beperk mij in dit boek tot de jonge professional. Mijn inziens lopen juist jonge professionals in deze tijd een extra risico op een burn-out omdat zij de neiging hebben om te veel hooi op hun vork te nemen. Indien je moeite hebt met “nee” zeggen, kun je voor jezelf binnen korte tijd al een serieus probleem creëren.

In de aanloop van dit boek heb ik, in de vorm van blogs, een aantal deelteksten verspreid op internet om te onderzoeken hoe deze teksten door een breed publiek worden ontvangen. De reacties varieerden van ‘dat men mij bevlogen vond’, tot en met de opmerking dat ik met mijn teksten het individualistische gedrag van professionals dat nu gaande lijkt te zijn, alleen maar zou versterken’. Uiteraard geeft dit mij stof tot nadenken, want iets dat ik juist niet zou willen, is dat iedereen zich alleen maar terugtrekt in zichzelf en voor zijn eigen winnend gaat. Dit kan simpelweg niet de bedoeling zijn van de maatschappij waarin wij leven.

Mijn ervaring als professional is, dat indien je meer van jezelf in de vorm van prestaties gaat eisen, je jezelf ook steeds meer tegen gaat komen. Je komt als het ware steeds een glazen plafond tegen en je hebt op dat moment nog geen idee hoe je er doorheen kunt breken. Het worden van een betere professional betekent dan ook, dat je een flink deel van je tijd en energie zult moeten spenderen aan het verbeteren van jezelf en aan het opruimen van geestelijke rommel uit het verleden. En ja, dit is een hyper individualistische activiteit. Nadat je het niveau van innerlijke zelfbeheersing hebt bereikt, is het van wezenlijk belang dat er verbinding wordt gezocht met anderen. Hetzij om deze anderen jouw diensten aan te bieden als professional, hetzij om met anderen samen te werken in gelegenheidsverbanden, afhankelijk van de situatie die zich voordoet. Om even de metafoor van het voetballen te gebruiken: soms ben je de keeper die een project van de ondergang doet redderen, soms ben je de spits die een belangrijke deal binnensleept vanuit een commerciële rol, soms ben je de waterdrager en werk je helemaal te pletter en ontvang je weinig tot geen waardering. Soms ben je echter ook de coach van een hele ploeg en bestaat jouw meerwaarde uit het feit dat je in staat bent om jezelf helemaal weg te cijferen om anderen te laten vlammen.

Ik hanteer als professional een enigszins Spartaanse levensbeschouwing die ik met enkele woorden samenvat en ook verderop in dit boek zal toelichten.

Leef als een topsporter, fysiek en mentaal
Wees eerlijk, naar jezelf en naar anderen
Steek je kop boven het maaiveld uit
Leef intens en streef je dromen na
Zoek verbinding met anderen
Werk keihard en doelgericht
Verspil geen energie
Sta in je kracht
Geniet

Feitelijk is de bovenstaande tekst de meest beknopte samenvatting die ik kan geven over dit boek.

Structuur

Hoofdstuk twee en drie gaan over die zaken die je als vast gegeven kunt beschouwen, namelijk jezelf en je omgeving. Je kunt niet buiten jezelf leven en je zult met een omgeving te maken krijgen die je graag op een professionele en respectvolle wijze tegemoet wilt treden.

Door een manier te vinden om jezelf te managen en effectief leren om te gaan met je omgeving leg je als professional de basis voor een verdere groei. Kies voor jezelf én accepteer jezelf, want je zit wel een heel leven met jezelf opgescheept. Dit sluit mooi aan bij de manier waarop wij onze identiteit als mens en als professional opbouwen, namelijk via een proces van het verkrijgen van autonomie in combinatie met het zoeken van de verbinding met onze omgeving.

Vanuit deze basis werk ik verder en beschrijf ik in hoofdstuk vier mijn tien (persoonlijke) succesfactoren die mij de afgelopen dertig jaar enorm hebben geholpen met het succes in mijn loopbaan en in mijn persoonlijke leven.

Uiteraard geef je hier een eigen invulling aan, maar ik hoop door ze te beschrijven jou een steuntje in de rug te kunnen geven.

Daarnaast beschrijf ik in hoofdstuk vier hoe je de toepassing van deze succesfactoren in detail bij jezelf kunt herkennen. Je kunt je als het ware meten aan “mijn meetlat” zonder dat je echt moet willen worden wie ik ben. Het zijn slechts hulpmiddelen om jezelf beter te leren kennen.

Jezelf leren kennen en begrijpen is het centrale thema van hoofdstuk vijf. Dit hoofdstuk bevat veel oefeningen waarmee je vooral met jezelf aan het werk gaat. Je leert jezelf beter kennen en begrijpen. Dit zelfinzicht is een mooi geschenk en ik hoop dat het vergroten daarvan een centraal thema wordt voor de rest van je leven. Vanuit de Griekse oudheid werd de mens met de grootste zelfkennis het meest geschikt geacht om de gemeenschap te leiden.

Zodra je je ogen opendoet word je overdonderd door externe impulsen die je aandacht opeisen. De werkelijke veranderingen en de basis van je succes zit in jezelf. Tip: Zet je smartphone uit en lees dit boek in alle rust. Neem tijdens het lezen een paar rustmomenten om dichter bij jezelf te komen.

Leeswijzer

Lees dit boek eerst een keer van voor tot achter door. Probeer de oefeningen in dit boek naar behoefte uit te voeren en bespreek de resultaten met iemand uit je omgeving, je mentor of coach. Bij iedere oefening staat het doel van de oefening vermeld, zodat je een keuze kunt maken of je de oefening direct wilt uitvoeren of wellicht op een later moment.

De grijze teksten zijn mijn eigen persoonlijke ervaringen, leerpunten en interpretaties. Lees deze teksten door indien deze verhalen je aanspreken. Vele jongere proeflezers van dit boek hebben om deze verhalen gevraagd, vandaar dat ik ze heb toegevoegd.

De Mount Everest

Het hoogtepunt van mijn rondreis door Nepal en Tibet in 2010 was een bezoek aan de “base camp” van de Mount Everest. Ik stond daar aan de voet van de hoogste berg ter wereld. Ik had net de nacht doorgebracht in een Tibetaanse tent die ’s nachts door een oude Tibetaanse vrouw werd warmgestookt met gedroogde Yak-poep.

Je zou deze berg kunnen zien als symbool voor de groei die je nog gaat doormaken. Welke top wil je in het kader van je loopbaan gaan behalen? Vele toppen zijn mogelijk en onderweg kom je vast nog allerlei vallende rotsen en lawines tegen.

Het is zaak om deze “klim” te maken op basis van een goede voorbereiding en met een zo licht mogelijke bepakking. Met dit boek heb ik geprobeerd mijn steentje bij te dragen aan de voorbereiding van jouw “klim” en het legen van je rugzakje.

Hoe beter je voorbereiding en hoe leger je rugzakje, hoe meer je van deze klim kunt gaan genieten en hoe verder je komt. Als je geniet van deze klim en je komt iedere dag weer met een lach op je werk, dan maakt het eigenlijk helemaal niet uit welke top je gaat bereiken.

Je komt dan alleen op die plekken die jou de meeste positieve energie geven. Ik wens je veel sterkte en geluk op deze mooie reis. Zelf sta ik nu ergens over de helft van deze berg. Wellicht komen we elkaar tegen en dan lach ik naar jou en jij lacht naar mij.

Afgesproken?